

СЕКРЕТ ОДНОЇ ІНДУСТРІЇ.

— Чуття?
— А, як же!
— Здорого?
— А-тож!
— От відкажи!
Панна.
— До речі, ви не знаєте, хто саме втік: більшовик, чи білі?

З розмов на базарі 1926 р.

Чуття увійде в історію громадянської війни, як один із засобів, поруч з кулаком, гранатою Новикова, колодою упокорювача шляху (спеціально проти авто з "комісарами"), паровою, що ними розтягали залізничні рейки ("щоб комуна до нас не їздила"). Чуття — особливе місце, почене. Чуття — не лише сплітка, брехня; чуття — засіб!

Пригадуєте 1920-ий? Київ чи Умань, чи взагалі якесь місто Губернської. От от змінилася 14-та (або 17-та) влада. З великим напруженням працює ревком, щоб випарити господарство. Хліб стрібає, але потрохи.

Раптом — вибух. Не з гармати, а з якогось задку. Хтось чув, як хтось говорив, що хтось бачив, чи знову так? Ну, одно слово — втікають! І хліб стрібає раптом так, що до його вже не приступити. Робітничі заворушення, загрозливого гомону, влада сама почуває, що хитається.

Пам'ятається, у вересні 1920 року Київ було охоплено такою червоною чуткою: Поляки захопили Святошин (передмістя). Такий був напружений стан, що повірили не самі тільки міщани, але й дехто з тих, кому не лаяти вірити чуткам. Почалася справжня паніка, трішки не евакуація. Навіть не тільки "трошки": одна установа, здається, Губліє, з переліку евакуації кудись так далеко, що й досі її слідку не знайти.

Тоді чутка мала певне призначення: внести закорот у лави ворога, розбити його одностайність, налякати, створити відповідний грунт для невдари до влади. Можна зафіксувати, що мали ми тоді справу з певною плановою роботою — індустріалізація сплітки, планове її поширення. Народжувався сплітка в Винниці, перекидалася до Бердичева, потім до Києва, а нарешті поверталася в ту ж саму Винницю — вже як чутка з найперших джерел. Тут розрахунок на психологію.

Паніки, коли зникли фронті, залишилися тільки бандити — чутка в уміх руках наших ворогів робила далі свою справу. Пожити в такому провинціальному місті 1921 чи 1922 року — скільки можна було разів почути про державний перенос в Харкові, про знищення Раднаркому, навіть про якийсь перехід Японії на Україну (було й таке)! Індустрія наших ворогів працювала повною ходом.

В Одесі повстання. Чорноморська флотія бомбардує наші береги. Хтось із Харкова намагає на Кремль (простіше сказати собі на Кремль, без передки). Це чутка найостанньої форми. Чуття заведе ні місяця. І далі: Одеса цілком в руках повстанців. Народний комісар Драпанович вбитий повстанцями. Це — а Букарешт. З Відня інше: народний комісар привітний Драченко й виліз його не повстанці, а його такі червоноарміїці. Очевидно, цей нарком — по військових справах. А що ж тоді з тов. Морозовим, коли це його зняли з посади? Ну, це річ неважлива, потім розбереться.

Одні чутка виробництва 1926 року, серпень, веріше з'явилася в Букарешті, передрукована Варшавою, передрукована Від-

нем, перепере... і т. д. — Стокгольмом, Парижем. — і знову такі Букарештом. Румунські газети мають нагоду повідомити:

"З Парижу телеграфують про ствердження чуток що до повстання в Одесі". Так кружляє чутка, розростається, набирає в кожній країні своєрідного кольору — і повертається на своє місце в новому, грізному вигляді! Розрахунок на психологію!

Дозвольте нагадати історію однієї такої чутки, дуже подібної до цієї історії, що мала місце 1921 року. У свій час про неї довелось писати в пресі.

18. жовтня 1921 року у бєсарабській газеті "Наше Слово" з'являється величезна літературна звістка про "Генеральне повстання на Україні". Зміст: Отаман Тютюнник, знаходячись ввесь час у шільному зв'язку зі штабом Петлюри, на чолі 40-тисячної армії веде наступ на Україну. Він зайняв цілу низку міст, як Кам'янець, Винницю, Літин, Умань, Житомир. У Житомирі повстанці вирізали всіх 3.000 комуністів. Наступ розвивається далі!

Інформація було помічено в Стамбулі, з посилкою на одеські Вісті", з 6. жовтня, де ніби також надруковано наказ губвиконкому про загальну мобілізацію від 18 до 45 років. Було наведено навіть деякі англізми з апокрифичного числа "Вістей", як, наприклад: "Тютюнник, нам залишилось або перемогти, або вмерти!"

Звичайно, нічого подібного в одеських "Вістях" ніколи не було надруковано. Просто — фабрика робота вимагає певних аксесуарів для солідності працівника.

Але цікаво те, що через тиждень після цієї інформації про наступ Тютюнника і захоплення трошки не всього Півночерека, дійсно, починається наступ Тютюнника. Його банди 25-го і 28-го жовтня за прихильною допомогою польського уряду вдираються на українську територію і дійсно роблять спробу просування: одна частина в бік Кам'яниці й Літина, друга — в бік Житомира.

Значить, чутка з'явилася цілим тижнем раніше від факту! Значить, чутка — не просто сплітка, а пущено її з певним розрахунком, з певною метою: обробити громадську думку в Європі, підготувати її до подій. Для чого це робилося? Треба було надати бандитському настроківі Тютюнника характер повстанця й разом з тим уже характер перемогли. А перемогти то й не вийшло!

І це цікаво: як і тепер, чутка не залишилася в межах Румунії. Через кілька днів, зовсім таки через наступ Тютюнника, про ту ж саму мобілізацію в Одесі ми читали вже телеграму, помічену Гельсінґфорсом, ще за кілька днів Варшавою, а 4. листопада, вже після наступу, в тих самих виразах вона з'являється знову таки на території Румунії, в газеті "Адеверул".

Секрет румунсько-польсько-петляврівської індустрії 1921 р. був простий. Розрахунок був не тільки на те, щоб налякати наших міщан, отих, що розмовляють в епіграфі, але й на оброблення громадсько-політичної думки в Європі, на вражіння в тих, хто мав давати кошти за подібні авантюри: давляти, мовляв, швидко оті лей, марки чи там франки, отже вже почалося!...

Секрет румунсько-польської індустрії 1926 року нічим не різниться від попереднього секрету. Ті самі прийоми, ті ж такі засоби. У Житомирі бу-

Охорона дітей в Радянському Союзі. Матері, що йдуть працювати, залишають своїх дітей в так званих дитячих садках, де їх поміють, одягнуть, нагодують, забавлять, ще й дечого навчать. За все це матері не платять нічого нікому. На нашій фотографії один з таких дитячих садків на Радянській Україні.

ПРИВІТ.

Нехай живе Радянська Влада
На нашій вільній Україні!
Пі вітаємо ми радо,
Пі вітаємо ми ні!

Де синьо-жовта панувала
Панів-гнобителей емблема,
Червона зірка дивно встала
В проміннях огнисто-веселих.

І встало сонце з-за туману,
Лавно ми ждали цієї хвили,
У боротьбі страшний, кривавий
Останній напруживши сили.

Але тепер ми підєм жваво,
І підєм всі з одним бажанням:
Розвійсь, туман! Зрівняйсь,
Гори!

Доволі мук!.. Кінець
стражданням!

Єднайсь всі, кого не доля
Своєю кровю споїла,
Єднайсь всі під прапор воли.
Лише в єднанні наша сила!

ЧИ БОЛЬШЕВИКИ ВТРИМАЮТЬСЯ ПРИ ДЕРЖАВНІЙ ВЛАДІ.

Цей стаття сільою, коли вони заводять масами. І справді, більшовики, тоб-то представники революційно-пролетарського інтернаціоналізму, навітили зараз своєю позитивною ідеєю, котра ворухить зараз величезними масами в цілому світі.

Сама одна справедливність, саме відчування експлуатації обуреними масами, ніколи не вивели його на вірний шлях до соціалізму. Але коли завдяки капіталістичній вірі матеріяльний апарат великанських банків, синдикатів, залізних доріг і т. ин., коли великий досвід передових країн скучив силу чужої техніки, примінення яких здержує капіталізм, коли свідомі робітники утворили сильну партію, щоб планомірно взяти в свої руки той апарат і пустити його в рух при підтримці всіх працюючих і висискуванні — коли ці умовини стоять перед нашими очима — тоді змогла би перешкодити більшовикам, як-що вони не дадуться застрашити і вспліють взяти владу і вдержатись при ній до побіди загальної соціалістичної революції.

Н. Ленін.

ВИБОРЧЕ ПРАВО В РАДЯНСЬКОМУ СОЮЗІ.

В Радянському Союзі не кожний має право голосу, тоб-то не кожний може вибирати й бути вибраним до Рад. На основі радянської конституції тільки той має право голосу, хто відповів наступним вимогам:

1. Громадянин, що своєю власною працею здобуває собі засоби до життя; хто-ж живе з праці духів, не має права голосу.

наш, ворожити, спекулянти, богомази, проститутки і т. ин., бо всі ті категорії горожан не приносять суспільству ніякої користі.

3. Хто хоче покористуватись правом голосу, той не сміє використовувати праці других з наміром збагачення коштом праці других. То-ж не можуть мати права голосу куркулі, що експлуатують сільсько-господарських робітників, майстри, що у своїх власних робітних підприємствах використовують робітників і т. ин.

Жінки всі мають право голосу на рівні з мужчинами. Так жінки, як і мужчины покористовують правом голосу від 18 року життя. Умово хорі й переступаючи законно позбавлені права голосу.

З НАУКИ ЛІСНА.

Вся влада в державі, від низу до верху, від найглухішого села до кожного кварталу в столиці — повинна належати до Рад Робітничих, Салдарських, Наймицьких, Селянських і т. ин. Депутатів.

Не поліція, не урядники, по не є відповідальні перед народом, а стоять над народом, — також і не армія постійна відгороджена від народу, а самий озброєний поголовно народ, об'єднаний Радами, — ось хто повинен правити державою. Ось хто устанавить постійний лад! Оцей лад будуть робітники й селяне не тільки стухати, але шануватимуть її.

Ми не утопісти. Ми знаємо, що кожний чорнороб і кожна курка не спосібні відразу стати правителями держави. В цьому ми готимось з калетами, з брешковською і Цереветі. Але ми відріжнимося від тих громадян тим, що домагемося негайного розриву з пересудом, будім-то до правління державою і до виконання будівничої щоденної праці є управління в діяності тільки духи або урядники, що виводять своє походження від багатських родів. Ми домагемося, щоб навчання в ділянці державної адміністрації велось свідомими робітниками і щоб почати це негайно, тоб-то до цієї науки притягнути всіх працюючих, всю бідноту.

Н. Ленін.

ДО КОМУНІЗМУ ЧЕРЕЗ ДИКТАТУРУ ПРОЛЕТАРІЯТУ.

Як встановити комуністичний лад? Дійти до нього? На це відповідає партія комуністів: через диктатуру пролетаріату.

Диктатура означає залізну владу, владу, яка не падає своїх ворогів.

УКРАЇНА — ОРГАНІЗАТОР РАДЯНСЬКОГО СОЮЗА.

(Стаття Народного Комісара Юстиції Радянської України т. М. Скрипника.)

Першим ініціатором оснування Союзу Радянських Соціалістичних Республік був Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет (ВУЦВК). Робітники і селяне України в своїй тяжкій боротьбі з усіма видами російської і української контрреволюції пізнали, що боротьба проти капіталістичних верств і проти національного поневолення — може успішно вестись тільки тоді, коли всі робітники та селяне, що живуть на території буйшої російської імперії — об'єднають всі свої сили.

Після закінчення громадянської війни, Всеукраїнський Виконавчий Комітет взяв на себе ініціативу по організації Союзу Радянських Соціалістичних Республік. Таким чином Радянська Союзна Конституція створена результатом довгої кровавої боротьби з контрреволюційним імперіалізмом.

Радянська Союзна Конституція об'єднує в одне ціле — робітників і селянина — Росіянина чи Українця, Татарина і Кіргіза, які одушевлені одним стремлінням — здійснити братерство і визволення народів, започатковане Жовтневою революцією.

Створення Союзу Радянських Соціалістичних Республік означає створення єдиної держави, протилежної цілому капіталістичному світові. Ця загальносоюзна влада не є ані російською, ні українською, ні білоруською, ні грузинською, — це об'єднаний союз працюючих, збудований на основах повної окремішності кожного народу, що входить в Союз. Кожна республіка, що входить в склад СРСР, виршує свої внутрішні справи і питання свого культурного і національного розвитку, і своїми рішеннями самоуправляється своєю силою і своєю бододою. Кожний нарід, який добивається свого визволення,

може свобідно вступити в наш Союз.

Союзна Конституція є останнім оформленням, а також досягненням працюючих мас України. Цєю Конституцією закріплені форми державного об'єднання і культурно-національного розвитку українського народу. І працюючі маси України можуть сміло гордитись Конституцією Радянського Союзу, як своїм завоюванням. Приняттям Союзна Конституції ми забезпечили можливість дальшого розвитку українського народу і закріпили братерську солідарність нашого народу з усіми іншими вільними народами та вказали сотням мільонів людей той шлях, по якому повинні поступати вони для завоювання свободи.

Союз Радянських Соціалістичних Республік стоїть як скеля проти розбурханих хвиль націоналістичної ненависті і шовіністичної жорстокості, які підіймає капіталізм. Будемо далі працювати над зміцненням нашого Союзу і переведенням в життя тих принципів, що положені в основу нашої конституції. Будемо любити наш Союз так, як ми любимо нашу робітничо-селянську Україну і будемо й надалі проводити об'єднання народів шляхом взаємної підтримки та братерської солідарності. Ми піднімо не на більшу висоту міць і силу нашого Союзу, щоб притиснути на наш бік все більше і більше симпатій поневолеваних капіталістичних народів. Ми щасливі тим, що могли брати участь в створенні великої Радянської Союзна Конституції.

Не менше щасливі будуть ті, що піобирять рямки нашої конституції, рямки нашого Союзу, ті, що будуть брати участь в грядущій боротьбі за створення світесвітного Союзу Радянських Соціалістичних Республік.

РІЖНИЦЯ МІЖ ПАРЛЯМЕНТОМ А РАДАМИ.

Ця основна ріжниця полягає в тому, що в Радянських Республіках непрацююча (паразитна) класа позбавлена права голосу, а тимсамим і участі в завідуванні державними справами. Країною правлять Ради, вибрані трудовими масами на місцях праці, по заводах, фабриках, майстернях, коопативах, селах і присітках. Буржуї — бувші поміщики, банкіри, торговці-спекулянти, купці, крамарі, борговищники, корніловські інтелігенти, попи, прелати — словом — вся чорна зграя не має прав голосу, ні основних політичних прав.

Оснву парламентарної республіки становить конституційний парламент, коли в Радянських Республіках найвищим органом їх є З'їзд Рад.

Яка-ж основна ріжниця між парламентом а З'їздом Рад? Відповідь на це питання не трудна для кожного, хто вмие бодай числити на пальцях. Хоч панове меншовики й праві есери стараються пускати вського тумана в це питання, вигадуючи різні торжественні фрази, як "хазяїн Русской землі", але правди не закрита.

Конституційне зібрання відріжнється від З'їзду Рад тим, що до парламенту вибирають і бувають вибрані не тільки працюючі, але буржуазія й бур-

жуазні агенти, тоб-то банкіри, поміщики. (Мало цього; в буржуазних парламентах засідають буржуазні чорносотенні елементи в великій більшості, а це тому, що в буржуазних країнах вся влада, а з нею і вся виборча машина спочиває в руках капіталістів і поміщиків, які й орудують цєю машиною так, щоб як найменше впустили до парламенту працюючих.)

ТУМАН ЯРОМ.

(Народна пісня.)

Туман яром котиться,
Краще жить нам хочеться.
Гей, гей, горе не біда,
Краще жить нам хочеться.
Тоді краще заведем,
Як все панство проженем.
Гей, гей, горе не біда,
Як все панство проженем.
Год нам катом сулять,
Год нам в кайданах жить.
Гей, гей, горе не біда,
Год нам в кайданах жить.
Год нам катом сулять,
Ласки панської просить.
Гей, гей, горе не біда,
Ласки панської просить.
Ласки панської все одні —
Штук, кайдани, нагаї.
Гей, гей, горе не біда,
Штук, кайдани, нагаї.
Ходім з панством воювать,
Землю й волю добувать.
Гей, гей, горе не біда,
Землю й волю добувать.
Товариство, пора встать,
Лад радянський будувать.
Гей, гей, горе не біда,
Лад радянський будувать.
Туман яром котиться,
Вільно жить нам хочеться.
Гей, гей, горе не біда,
Вільно жить нам хочеться.

Радянські робітничі у вільних від праці хвилях вправляють фізичний спорт корисний для здоров'я. На фотографії бачимо, як робітничі виходять до фізичних вправ на свій стадіон.

Молодь на Радянській Україні вийшла на прогулюк за місто, де інструктор на свіжому повітрі дає всім цікаву лекцію.